

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunată”, „Doina”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlătneana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 20—, pe 1/2 an K 10—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul III.

Sibiu, 20 Iulie 1901.

Nr. 28.

Congresul comercianților și meseriașilor români.

În n-rii 119 și 121 ai diarului „Tribuna” din loc s'a stăruit asupra necesității ținerii unui „Congres al comercianților și meseriașilor români” cu ocasiunea adunării generale a „Asociațiunii pentru lit. rom. și cult. popor. rom.” la 21 și 22 Sept. n. a. c.

Asupra necesității unui astfel de congres, credem și noi, nu începe discuție.

Suntem numai la început în ce privesce comerțul și meseriile; de industrie în sens propriu nici nu mai vorbim, că nu o avem. Trebuința consolidării și organizării modestului început ce ne-am creat, reclamă apropierea puținelor elemente de pe terenul meseriilor și comerțului, însuflându-le spiritul de solidaritate între ele de o parte, și între ele și întreagă masa poporului român de altă parte.

Nu numai atât. Modestul început trebuie indispensabil dezvoltat în mod temeinic. Și în lucrarea aceasta grea și îndelungată trebuie neapărat angajată în mod conscient și sistematic clasa noastră mijlocie: a comercianților și meseriașilor. Și membrii acestei clase ar trebui întrebați, ce și cum cred, că s'ar pute ajunge mai cu înlesnire scopul, ce intenționăm. Ar trebui să li-se asculte totodată plângerile, și remediile propuse de ei pentru îmbunătățirea sorții propriie. Nu se mai poate tracta de ei, fără de ei. Cu acest mod de procedare nici n'am ajunge departe.

De altfel meseriași și comercianți altor neamuri din patrie și din alte țeri țin congrese de timp îndelungat și discută și iau hotăriri privitor la croirea unui viitor mai bun.

În România, s. e., pe la sfârșitul anului 1899 meseriași au început să se misce cerând o îmbunătățire a situațiunii lor.

În urma acestor mișcări ministerul a consultat cele 10 camere de comerț și industrie. Aceste au convocat pe meseriași pe rând și pe ramuri de meserii. Consultarea meseriașilor s'a făcut în decursul an. 1900. Unele consultări au ținut timp îndelungat, s. e. la camera din Craiova 30 de zile, luând parte la consfătuire 35 categorii de meseriași. Resultatul e constatat în

35 procese-verbale, mai multe memorii și în raportul camerei de comerț și industrie din 16 Maiu 1900.

Pășurile meseriașilor din România și remediile propuse sunt numeroase și merită toată atențiunea. Ele sunt foarte instructive și pentru noi, indeosebi pentru meseriași nostri, și deci datorință avem să nu le trecem cu vederea.

Astădată însă nu vom stăruia asupra lor.

În chestia ce ne preocupă, credem a fi la loc să facem o asemănare între modul cum s'a procedat în România la ascultarea păsurilor și a remediilor propuse de meseriași și între modul cum s'ar pute ajunge și la noi mai cu înlesnire la scop.

Nu contestăm, că doară n'ar fi bine să se invite reprezentanții tuturor reuniunilor de meseriași și comercianți, și chiar indiviți singuratici mai marcanti, la un congres cu ocasiunea adunării din est-an a Asociațiunii, și să se stabilească prealabil cu ajutorul acestora o ordine de zi, care să fie discutată în numita adunare; însă, credem, la mai mari rezultate s'ar pute ajunge, convocându-se deocamdată meseriași și comercianți după diferitele regiuni: la Sibiu, Brașov, Blaj, Sebeș, Orăștie, Hațeg, Lugoj, Arad, Beiuș, Cluj, Bistrița, Năseud, etc. Cu chipul acesta ar pute să participe aproape totalitatea meseriașilor și comercianților din respectivele regiuni. După-ce s'ar pregăti spiritele pe această cale și s'ar desvolta interesul deobște, ar pute să aibă loc, s. e. la anul cu ocasiunea adunării generale a Asociațiunii, și un congres al meseriașilor și comercianților din patrie.

Cele vr'o 40 despărțeminte ale Asociațiunii, cari se află în deplină activitate, ar fi de dorit să convoace și pe meseriași și comercianți din desp. la adunare, consultându-se cu ei asupra chestiilor de interes capital pentru ei.

Încât pentru adunarea Asociațiunii din est-an, poate ar fi mai consult, ca, deodată cu petrecerea poporală plănuită, să afle chip și mod de a stringe în jurul seu și meseriași și comercianți din regiunea Sibiului, întreținându-i cu acel prilej asupra chestiilor de interes vital pentru viitorul acestei clase și totodată de interes netăgăduit pentru viitorul națiunii noastre.

S.

Cualificațiunea oficialilor de bancă.

(Reflexiuni la „Problemele Reformei Băncilor“).

În Nrul 27 din 13 Iulie a. c. al „Revistei Economice“ Dl Dr. A. Oltean se ocupă cu reforma băncilor noastre.

Nu voesc să intru în detaiuri; aceasta o voi face numai după ce se va fi desbătut în deajuns reformele, ce se proiectează la bănci; de astădată reflectez numai la un singur punct din articolul D-lui Oltean, și anume la chestia cualificațiunii directorilor și funcționarilor superiori de bancă, care în discuțiunile de până acum a fost mai mult desbătută.

Cred că în această chestiune acelor oameni, cari întreaga lor activitate și-o consacră afacerilor de bancă, încă trebuie să li-se dea voie, ca să se pronunțe atunci când e vorba de o reformă pe un teren lor bine cunoscut.

Dl Oltean deneagă funcționarilor de bancă, cari în parte preponderantă intră în praxă cu academia comercială, ori ce capacitate mai înaltă. Apoi le dă sfatul, să nu se mai aplice și la bănci ci numai la negoț. Nu ne spune însă, că în cazul acesta băncile de unde să-și recruteze funcționarii?

Se opresce numai la Directorii de bancă, dela cari cere înomis pregătiri juridice sau cel puțin politice.

Intreg articolul D-lui Oltean îmi face impresiunea, că dinsul nu numai că nu cunoaște mai de aproape pe funcționarii noștri de bancă mai de frunte, dar nici activitatea acelor la bănci, căci altfel ar fi imposibil să-i discualifice.

Înainte de toate să vedem la alte institute străine cum stăm cu funcționarii mai înalți? Cel dintâiu funcționar la banca austro-ungară, secretarul general, a fost și este o persoană acurată din sinul funcționarilor. Șefii filialelor băncii austro-ungare, cari — așa cred, va concede și dl Olteanu, — stau cel puțin pe nivelul unor bine cualificați directori de bancă, sunt tot numai funcționari crescuți din oameni, căror d-lui Olteanu îi place a le denega o capacitate mai înaltă. Și nimeni nu va trage la îndoială, că acești funcționari înalți nu și-ar înțelege misiunea. Dar nu numai la banca austro-ungară, ci la cele mai multe bănci din străinătate directorii de regulă se recrutează din sinul funcționarilor; și e și natural aceasta, căci bărbați, cari aproape o viață de om întreagă s'au ocupat tot cu afaceri de bancă, mai ușor și mai bine pot conduce și se pot orienta ca alții, cari fără pregătire specială și fără praxă se aplică pe un teren lor cu totul necunoscut.

Iată cam cum se purcede la alte bănci: Tinerul absolut de academia comercială intră ca practicant, înaintează prin rangurile de funcționar, devine contabil, cassar, secretar, și după ce și-a adunat experiențe bogate, și director. Lucru natural, nu fiecărui e dat să ajungă cea mai înaltă treaptă, căci nici capacitățile nu sunt egale.

La noi n'avem decât să căutăm între funcționarii de bancă mai de frunte dela institutele noastre de bani, și vom afla oameni, cari corespund perfect cerințelor.

Institutele mari străine își cualifică ele amployații superiori așa precum recere praxa. Între institutele noastre, după cât știu, singură „Albina“ își cualifică amployații, obligându-i la un examen după o praxă anumită, și acei funcționari, cari depun un al doilea examen, se cualifică și pentru posturi mai înalte.

Nu e vorba, examenele acestea au numai un caracter privat, dar banca își câștigă prin aceasta oameni inteligenți; iar asupra funcționarilor se exercită o influență binefăcătoare, fiind ei indemnați la studiu din bună vreme.

Am văzut în „Revista Economică“, că se face strictă deosebire între partea tehnică și administrativă a băncilor. În praxă aceasta deosebire nu se poate face, deoarece tehnica e strins legată de administrație; și nesciind una nu poți ști nici cealaltă.

Acum să vedem cari sunt obligămintele directorilor de bancă, și cari sunt cunoștințele ce trebuie să le aibă?

Pentru ca să cunoaștem toate acestea, nu trebuie să ne orientăm numai după băncile noastre, în fruntea cărora, onoare excepțiunilor, stau oameni, cari sunt pe picior de rebel cu cunoștințele de bancă și cari toată conducerea o lasă în mâna contabilului; și în casuri de acestea bine ar fi să o lase cu totul în mâna lui; dar nici aceasta nu se întâmplă totdeauna.

Să fim drepecți! Funcționarul în urma cunoștințelor sale adeseori vede calea, ce ar fi să se urmeze, dar nu își poate executa bunele intențiuni, paralisat fiind prin directorul de bancă și astfel elementul bun nu se poate valida.

La băncile altor popoare mai înainte pe acest teren trebuie să căutăm deci obligămintele și cunoștințele ce trebuie să le aibă un director de bancă.

Conducerea unui institut de bani recere rutină, complexantă în afară și strictetă înlăuntru, care numai așa o poți exercita, dacă cunosti perfect mecanismul, pe care ai să-l dirigi. Regulamente, instrucțiuni interne, etc., nu poți face dacă nu ai cunoștință chiar și de lucrurile cele mai puțin importante.

Și dela un bun director se recere pe lângă cunoștințe și spirit de organizație.

Un bun director de bancă trebuie să fie un bun bancher, deci trebuie să aibă pe lângă onestitate următoarele cunoștințe:

1. Cunoștințe temeinice din contabilitate și aritmetică de bancă, din corespondința comercială (de bancă) și cunoștințe de limbi.

2. Cunoștințe din economia națională; mai ales istoricul dezvoltării afacerilor de bancă și al băncilor atât la noi cât și la alte popoare.

3. Să cunoască perfect afacerile de bancă și natura lor, d. e. afacerile de Giro, — cont curent — cambii, ipotecă, lombard, efecte, monete, devise, bursă (împreună cu usanțele), apoi emisiunea de titluri de stat și privați, etc. Și toate acestea trebuie să le știe practice, nu teoretice, căci altfel e expus la experimentări păgubitoare.

4. În legătură cu acestea trebuie să aibă cunoștință de legile ce se refer la bănci și aplicarea acestora în mod practic.

5. Dibăcia ca să știe refera neted Direcțiunei și să-și formuleze propunerile așa, ca conclusele luate să fie clare și executabile.

Đice dl Olteanu, că afacerile la noi se fac după șablon. Întru câtva îi dau drept; se vor fi întâmplând și de acestea, dar nu în general, ci ici colea câte un contabil, care nu e dornic de progres și nu se ocupă în oarele libere cu studiul, lucrează după calapodul învățat.

Să nu se iee aceasta de cinosură; privească odată dl Olteanu și după culise, și observe la funcționarii harnici, că toată viața lor e un continuu studiu.

Și în fine noi Românii cercat-am vr'odată, ca să punem vr-un *vednic* funcționar de bancă ca director? Nu!

Li-se deneagă oamenilor de specialitate ori-ce cunoștințe și aptitudini, și pe motivul acesta, sedusă fiind opiniunea publică, sunt ținuți în depărtare puteri, cari validându-se ar da un avânt cu mult mai îmbucurător dezvoltării noastre economice.

Dl Olteanu, dice, că „elevii școlii comerciale în lipsa unui studiu pregătitor nu pot pătrunde în studiul economic-financiar, care pretinde pregătiri mai superioare. Să vede, că dl Olteanu nu cunoaște planul de învățământ la academiile comerciale, și cu toate-că că la afirmarea aceasta a dlui Olteanu las să răspundă profesorii școlii comerciale, totuși individual îmi permit a fi de altă părere.

Dl Olteanu spune mai departe, că dinsul e în contra oamenilor din praxă și e pentru teoretici, reflectează apoi la studiul autodidactic, care să pregătească funcționarii de bancă prin un curs teoretic. La acest curs ar obliga numai pe contabili. D'apoi acestia fiind absolvenți ai școlii comerciale, cari după părerea dlui Olteanu sunt oameni, cari nu pot pătrunde mai afund în cunoștințele de bancă, mă mir, cum de mai reflectează la un astfel de element.

Dl Olteanu recomandă aplicarea juriștilor la bănci; foarte bine — n'am nimic în contra, și anume dacă se pune pond în prima linie pe cunoștințele ce se cer în special dela un director de bancă. Căci îmi va permite dl Olteanu, că fără de acestea cunoștințe cel mai bun jurist altfel, joacă la bancă rolul cel mai trist.

Ce să facem? Juriști cu praxă și cunoștințe de bancă puțin aflăm, căci absolvând jura cu greu se poate decide unul sau altul să mai facă și studii de bancă, și pe urmă să se înroleze în șirul practicanților. căci n'ai ce face, de aici trebuie să începi. La mulți apoi le lipsește aplicarea și dexteritatea de a manipula cu cifre și a se ocupa și cu partea tehnică, după cum se zice. De aici urmează apoi desgustarea, iar noue ne trebuie oameni energici, cari lucră cu plăcere și zel pentru progresul băncilor în fruntea cărora sunt puși.

Dl Olteanu însuși recunoaște, că nici în Germania nu este vre-o academie comercială superioară; și cu toate acestea băncile de-acolo de unde își recrutează oare funcționarii de bancă și directorii? Dacă va cerceta va pute afla răspunsul, că dintre oamenii cu experiențe bogate de bancă, cari în cele mai multe cazuri sunt funcționari, cari au început dela practicanți.

Dl Olteanu cere o mulțime de studii și absolutorii dela directorii de bancă și apoi îi definitivează cu 2400 K leafă anuală. Cred însă, că candidați cu pregătirea ce o cere dl Olteanu nu vor fi aplecați, ca pentru salarul mai sus amintit să-și pună toată activitatea lor în serviciul vre-unei bănci fără ca să mai aibă altă ocupațiune.

Dar încă numai vre-o câteva cuvinte, cari trebuie să le rostesc spre mângăierea acelor mici institute, cari nu pot suporta regie mare și cărora dl Olteanu le deneagă dreptul de existență pe motivul, că: „Băncile după însemnătatea și chemarea lor *trebuie* să fie întreprinderi cu capitaluri mari“.

Întru cât e exactă această afirmare, vom vedea cu altă ocaziune; până un-altă îi aduc dlui Olteanu numai un exemplu:

„Pesti hazai első takarék pénztár egyesület“ din Bpsta, e una dintre cele mai mari și mai puternice bănci, nu numai din patrie dar și din străinătate.

Acest institut s'a dezvoltat din începuturi foarte modeste, mai ales de vom lua în considerare, că a fost fondat în capitala Budapesta. Bilanțul primului an de gestiune a fost următorul:

Active:	
Imprumuturi ipotecare și publice	fl. 30,700—
Cambii	„ 27,500—
Avansuri pe efecte	„ 5,560—
Diverși debitori	„ 142-56
Cassa în număr	„ 4,100-35
	total fl. 68,002-91
Pasive:	
Capital fundamental și fond de rezervă	fl. 2,740-34
Depuneri	„ 64,489-10
Diverși creditori	„ 265-24
Profit curat	„ 508-23
	total fl. 68,002-91

În anul 1899 aflăm deja că totalul activelor face horenda sumă de fl. 226.506,908—, iar profitul curat fl. 2.735,964—.

Iată budgetul primului an de gestiune. La Erogate Plata funcționarilor și a servitorilor fl. 1650—
Spese de administrare „ 509—
Totalul regiei fl. 2159—

Fáy András dice între altele: „Și în alte părți (în străinătate) e așa mic capitalul social, încât cel ce nu știe, că încrederea se bazează mai mult pe o administrare bine chibzuită și o controlă perfectă, etc. decât pe un capital material abondent, nu poate înțelege cum de dintre casele de păstrare cu garanții materiale atât de neînsemnate de abia se află exemplul ca vr'una să fie falimentat, sau să nu poată plăti sau să fie păgubită prin funcționarii sei“.

Acest Fáy András, care astfel vorbește, a pus fundamentul puternicului institut mai sus amintit.

Să studiem trecutul, să combinăm prezentul, ca să ne putem orienta în viitor. Am fost dator cu expunerea acestor păreri, ca opiniunea publică să fie bine orientată și să nu taxeze funcționarii de bancă așa precum o face Dl Dr. A. Olteanu.

Rațiune.

JURISDICȚIUNE.

Decisiuni curiale.

Dreptul de domiciliare a cambiei. Conform mai multor decisiuni ale Curiei reg., proprietatea cambiei nu involvă dreptul de a domicilia cambia. Dacă însă în privința domiciliării există o învoială între părți, atunci proprietarul cambial este în drept a prevedea cambia cu un domiciliu, chiar și în cas când un posesor cambial anterior ar fi domiciliat deja cambia fără a fi fost îndreptățit. În asemenea cas este a se șterge domiciliul ilegal.

(Curia reg., Nr. 1221/900).

AFACERI DE ASIGURARE.

Societatea pentru înzestrarea fetelor din Pesta-nouă. În timpul din urmă se făcuse mare reclam și prin diarele noastre privitor la avantajile, ce le-ar oferi unele societăți pentru înzestrarea fetelor, între cari se numără societatea de acest fel din Pesta-nouă. Această societate — precum se scrie — a avut 128 filiale cu 9000 membri, dela cari încasa în

fiecare an câte K 60.000. Dar când să-și deie socoteala, în cassa societății nu s'au aflat nici K 1000. Ministrul de interne a cassat atât această societate, cât și o sumedenie de astfel de societăți și de societăți de înmormântare, despre cari s'a dovedit, că manipulează în mod necinstit averea societăților. Publicul trebuie să-și deschidă bine ochii, înainte de a intra în cutare societate, și mai cu samă fiind chestie de bani; căci prea s'au înmulțit escrocii.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 18 Iulie 1901.

La bursa din Viena situațiunea la începutul săptămânii încă nu se îmbunătățise. Pe piața vieneză de efecte se observă un ecou al luptei de speculațiune ce s'a dat în America, cu toate că relațiunile dintre Austro-Ungaria și America se mișcă între limite de tot modeste, fiind la noi capitalurile investite în valori americane de tot rare. Chiar și evenimentele din Germania n'ar trebui să influențeze asupra burselor noastre, fiind-că cercurile financiare germane de un timp încoace n'au prea participat la operațiunile financiare dela noi. Bursa din Viena însă este prea nervoasă. Ori-ce aparițiuni neplăcute se ivesc pe orizontul financiar, ea le trage în calcul și astfel neîncrederea în situațiune se lățește tot mai tare. Piața nu mai are puterea de admisibilitate; fiecare derută a cursului are de urmare vânzări executive. Această indispozițiune este în parte reflexul perderilor mari ce le-a îndurat în decursul acestui an atât speculațiunea cât și capitalurile private în operațiuni de bursă. Intre împrejurări normale s'ar fi putut spera un regres prin schimbarea mai favorabilă a situațiunei; dar aceste speranțe sunt eschise, fiind-că acțiunea financiară a ajuns pe căi piedșe. Pe lângă știrile rele din America și Germania, a mai influențat nefavorabil asupra tirgului de efecte și imediatul baisse al valorilor turcesci, fiind-că angajamentele în losuri turcesci sunt acuma cu mult mai mari ca în trecut.

La bursa din New-York cursurile sunt supuse la o fluctuațiune vehementă fără vre-o tendință clară. Nu se poate sci, că anume ce intenționează capitaliștii cei mari și conducătorii trust-urilor, dacă într'adever conducerea se mai află în mâinile lor.

În Paris tendința cea mai slabă și-a luat începutul dela valorile locale de transacțiune, dar în parte a fost influențată și prin crisa din Germania și Rusia, fiind-că imperiul țarilor încă a avut de notat un krach de bancă. Banca comercială din Charkow și banca din Jekaterinoslow și-au sistat plățile, chiar și unele bănci din Moscva au ajuns în calamități financiare. Reducerea creditului din partea financierilor germani încă s'a resimțit tare în Rusia, cu deosebire în cercurile industriale. Și fiind-că multe din aceste valori se negociau vioiu la Paris, bursa de aici a fost mai tare expusă la urmările reacțiunei. La slăbirea tendinței a mai contribuit nereușita proiectului argentinic de conversiune, precum și calamitatea financiară din Turcia.

Cătră finea periodului despre care raportăm, se pare că piețele s'au mai liniștit. Contremina printr'o cutezanță ne mai pomenită a devalvat cursurile unor valori în mod atât de simțitor, încât în urma acestor pierderi de curs și-au deschis ochii proprietarii și capitaliștii și au organizat o opoziție față de speculanții

a la baisse. Calculele pesimiste au avut de urmare că până chiar și capitaliștii mai mari au ajuns la convingerea, că cele mai multe acțiuni aduc dividende grase față de cursul actual, și astfel știrile nefavorabile au început a-și perde efectul de depreciare. Până când în Vinerea trecută, în urma știrilor din New-York, scăduseră cursurile valorilor de speculațiune cu 10 până la 12 K, se urcară acuma aceleași valori în urma depeșilor animate din pietele americane cu câte 12 K. Vestea că o firmă din Nürnberg a sistat plata dividendului, n'a mai alterat tendința, ci bursa a început să se emancipeze de sub influința momentelor nefavorabile, și astfel tendința începe a-și recuceri o basă mai solidă. Inbunătățirea cursurilor de acuma față de cele cotate în septămăna expirată este însemnată, fiindcă acțiunile Kreditbank-ului austriac s'au urcat dela 615 la 639 K, cele de credit ung. dela 617 la 643 K, ale căilor ferate de stat austro-ung. dela 623 la 642 K, Rima-Murány dela 418 până la 442 K. Signalul acestui ton bun s'a dat din Germania, unde situațiunea încă a început să se recreieze.

Un tablou inveselector ne ofere tîrgul de fonduri, atât prin fluctuațiunea crescîndă a cursurilor, cât și prin mărirea circulațiunei; un semn că publicul a început să dea o atențiune deosebită valorilor cu dobânda fixă. Pe primul plan stau toate categoriile de Rente, prioritățile căilor ferate garantate, precum și scrisurile fonciare austro-ung. de prima clasă. Tirgul losurilor încă a avut o tendință fermă.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În Ungaria. Raportul publicat de ministrul de agricultură la 10 Iulie a. c. este mai puțin îmbucurător de cât rapoartele publicate mai înainte. La data numită s'a făcut următoarea evaluare a recoltei:

Se vor recolta în total circa 35.512,716 măși metrice grâu față de 38.434,171 m. m. în 1900. Secară 11.690,380 față de 11.128,120 în 1900. Orz 10.222,087 față de 11.730,828 în 1900. Ovės 9.609,095 față de 10.297,738 în 1900.

În decada I a lunii Iulie timpul a fost furtunos și ploios aproape în întreagă țara. Grindina și ploi parțiale mai mari au cauzat pagube însemnate în unele locuri. Ploia continuă în timpul secerișului a deteriorat și mai mult calitatea recoltelor de cum era temerea cu 10 zile mai înainte, și astfel recoltele bucatelor din întreagă țara sunt în an. acesta mult inferioare celor din anul precedent. Numai *secara* promite o recoltă ceva mai favorabilă decât în an. tr., dar și ea a suferit în unele locuri în ce privește calitatea. Seceratul *semnăturilor de toamnă* s'a sfârșit în multe locuri mai de timpuriu ca de obicei, astfel că, s. e., în Alföld au început deja cu imblătitul. Seceratul *semnăturilor de vară* se urmează pretotindenea. Resultatul recoltei acestora este inferior celui al semnăturilor de toamnă. *Orzul și ovesul* sunt prețuite abia mijlocii. *Cucuruzele* în general s'au desvoltat bine. Săpatul în cea mai mare parte s'a sfârșit. *Cartofii* se desvoaltă peste tot în mod satisfăcător. *Legumile, păstăioasele* și diferitele *soiuri de curechii*, în cea mai mare parte se desvoaltă corespunzător. *Hemeiul* este frumos și promite o bună recoltă. *Meiul* timpuriu se află în stare indestulitoare. *Cânepa și inul* s'a ameliorat în mod însemnat. *Plantațiunile de tutun* se des-

voaltă bine peste tot locul, unde n'au dus lipsă de ploaie. *Napii de zăhar și de nutreț* în general se desvoaltă bine. A doua și în unele locuri a treia cositură a nutreturilor artificiale, ca *trifoiul și luțerna*, au dat recoltă mai bună, cu deosebire în Ardeal. *Măzêrichea* în multe locuri a dat rezultate puțin multămitoare. *Fênațele naturale* din valea Mureșului și Oltului au suferit mult din cauza exundărilor. Crescerea otăvii s'a ameliorat. *Pășunile* încă s'au recules binișor în urma ploilor. Prospecele recoltei *viilor* sunt favorabile. Recolta *poamelor* va fi slabă aproape în toată țara.

În *România*. Situațiunea agricolă în Iunie nu a fost spre multămirea agricultorilor. Ploile continue au împedat seceratul *grâului* în o parte mare a țării. Ploile multe și dese au scădut ceva din calitatea grâului, dar totuși recolta va fi mai abondentă decât an. tr. Pagubele cauzate de grindină nu se ridică peste 30%, chiar nici unde ea a făcut cele mai mari stricăciuni; în unele locuri pagubele se urcă numai la 10—15%, și în altele abia 3—5%. *Cucuruzele* sunt foarte frumoase. *Rapița* s'a secerat înaintea ploilor și în mare parte a fost treerată.

Situațiunea comercială. Atât în țeară cât și în România și peste tot în străinătate prețul cerealelor continuă a stagna. Animație nu se poate prevedea decât după-ce se va cunoaște rezultatul recoltelor.

Reuniunea agricolă săsească din Transilvania. S'a trimis ministrului de agricultură o rugare, ca să nu lase a se inactiva dispozițiile luate în timpul din urmă privitor la modificarea statutelor în chestia reuniunilor pentru cultura vitelor, de oare-ce restrângerea primirei vacilor de soiuri curate Pinzgau ar face imposibilă în multe locuri organizațiunea acestui fel de reuniuni. — În vederea activității bogate în succese s'a ameliorat salariul învățătorului ambulant. — S'au încuviințat 4 stipendii à K 200 — pentru școlarii cursului de pomărit dela școala agronomică din Mediaș. (Pentru 3 din aceste stipendii se poate concura la comisiunea economică a cottoiului Sibiu până la 15 Iulie st. n. a. c. Petenții trebuie să dovedească, că au absolvat școala economică din Mediaș, și că aparțin cottoiului Sibiu. (Cursul e de 10 luni și se va începe la 1 Aug. a. c.) — Pentru ținerea adunării generale împreună cu expoziție economică în Orăștie s'a decis timpul dela 21—24 Sept. Adunarea generală se va ține Marți în 24 Sept. Cu acel prilej se vor ține două prelegeri, una despre cultura poamelor și alta despre cultura vitelor. — S'au ales membrii comisiunei pentru cultura viilor cu mandatul până la 1904. — S'a decis înființarea a două biblioteci populare în 2 comune. — S'au acordat ajutoare pentru procurarea de mașine la 3 comune și anume: pentru o mașină de mână pentru sêménarea trifoiului K 15. — pentru o grapă de muschiu K 25. — și pentru o moară și un teasc de poame K 60. — Reuniunii pentru cultura vitelor din Șura-mare i-s'a pus în prospect 25% din speșele necesare pentru procurarea unui aparat de răcire a laptelui. — O comisiune din membrii comitetului central a fost însărcinată să facă propunere în chestia procurării unui portret în format mai mare a fericitului Dr. Iosif Bedeus a acestui bărbat foarte meritat pentru bnnăstarea poporului săsesc. Acest portret să se vëndă apoi pe un preț minimal, ca el să poată ajunge o podoabă lângă portretul lui St. L. Roth, — și în casele celor mai sărace familii săsesci.

Frăgari și semênță de frăgari distribuie inspectoratul de mătăsărit din Szegszárd. Școalele de pomi ale comunelor și învățatorii poporali — cerend vor căpăta gratuit atât semênța cât și arboreii de câte 2—3 ani; privații vor primi cu totul gratuit numai semênța, iar pentru arborei vor trebui să plătească portul postal. Adresa trebuie indicată precis: comuna, posta ultimă, stația căii ferate sau a vapoarelor și comitatul.

Insoțirile de lăptărit în Ungaria. Primele 4 insoțiri de lăptărit s'au înființat în 1895. Ele au progresat astfel:

La 1896 insoțiri	10, cu	486 membri	640 vaci		
" 1897	" 20,	" 2,767	" 5,937	" 47 mil. litre de lapte,	
" 1898	" 36,	" 10,402	" 19,701	" 10·5	" " " "
" 1899	" 76,	" 15,357	" 26,917	" 22·1	" " " "
" 1900	" 100,	" 26,952	" 45,934	" 49·4	" " " "

Caștigul insoțitorilor de lăptărit a crescut dela K 539,286 în 1897 la K 4,285,359 în anul 1900; iar numărul total al acestor insoțiri era la finea an. tr. de 246.

INDUSTRIE.

Prima expoziție a industriașilor români din Sebeșul săsesc s'a deschis în 12 Iulie n. (Sân-Petru), aranjată fiind de reuniunea meseriașilor „*Andreiana*“, și va pute fi cercetată până în 28 Iulie n. Joia și Dumineca în oarele 10—12 a. m. și 2—4 p. m. Sunt reprezentate: cojocăria, pantofăria, cismăria, lăcătăria, brutăria, franzelăria, măsăria, butnăria, măcelăria, rotăria, făurăria, ș. a. De asemenea sunt expuse și frumoase țesături, cusături și chindisituri, produse ale industriei de casă.

Premii din Fundațiunea lui Alexandru și Ana Nedelcu. Această fundațiune s'a inactivat în an. c. și s'a distribuit din venitul ei curat 2 premii de câte K 1000 la 2 industriași. Premiile au fost votate de comitetul parochial al bisericei gr. or. române din Lugoj. Astfel de premii din această fundațiune se vor vota din an în an.

Museu de industrie de casă și port femeesc și expoziție. „*Reuniunea femeilor române selăgene*“ a pus temelie la înființarea unui museu de industrie de casă și port femeesc din ținutul reuniunii. Asemenea aședăminte folositoare, ar fi de dorit, să se înființeze din partea tuturor reuniunilor noastre de femei.

Reuniunea din vorbă intenționează și aranjarea unei expoziții de manufacturi ale industriei de casă din Selagiu, care se va ține cu ocaziunea adunării „*Societății pentru crearea unui fond de teatru român*“ în Șimleu la 1 Aug. a. c. Cu aceea ocaziune se vor distribui exponentelor 32 premii.

Împreună cu Reuniunea fem. selăgene va expune și „*Reuniunea femeilor din cottoiul Hunedoara*“ o colecțiune de vre-o 90 obiecte, cari se vor desface în beneficiul acestei Reuniuni, și sumele realizate din vëndare se vor întrebuița, între altele, la înființarea primului *atelier românesc de industria de casă*.

DIN REUNIUNI.

Premierea portului național prin Asociațiune. Din incidentul adunării generale a Asoc. din 21 și 22 Sept. st. n. a. c. se va aranja în Sibiiu — ca și în an. tr. la Băile Herculane — o serbare populară, la care e de dorit să participe sute și mii de țărani și țărance în pitorescul lor costum național. Damele prezente vor avea să studieze costumele lucrute de țărance și celor cu motive curat naționale li-se vor vota frumoase premii. Tot cu prilejul adunării generale a Asoc., sala dela Gesellschaftshaus se va decora cu obiecte de manufactură populară: covoare, măsărițe, ștergare, fețe de perini, cătrinte, ș. a. asemenea.

În scopul pregătirii poporului pentru petrecerea numită și în scopul colectării obiectelor de decorațiune s'a lansat un apel în diare și s'au numit în 51 comune din regiunea Sibiului 78 bărbați de încredere. Sperăm, că atât acești bărbați de încredere, cât și țărani și mai ales bravele noastre țărane vor face toate pregătirile posibile, pentruca serbarea să fie cât mai reușită, femeile indeosebi în vederea frumoaselor premii, ce pot să câștige.

Reuniunile învățătoresci — pentru înaintarea economiei. În adunarea de vară a *desp. Lugoj* al Reuniunii învățătorilor români gr. or., între alte obiecte, părintele Gașpar din Hezeriș a citit un tractat „*Despre stupărit*“, arătând, că stupăritul este un mijloc foarte potrivit pentru îmbunătățirea sortii poporului nostru, și de aceea îl recomandă cu căldură spre cultivare atât învățătorilor cât și poporului.

CRONICĂ.

Din programul Slovacilor. Între cele 18 puncte ale programului de luptă al Slovacilor se numără și 8 puncte, în cari ei pretind realizarea unor reforme economice de o importanță deosebită, și anume în punctele:

6. Dispozițiuni potrivite pentru ridicarea economiei, micii industriei și a comerțului. Spre scopul acesta înființarea de școale agronomice, industriale și comerciale corespunzătoare intereselor poporului slovac, cu limba de propunere maternă.

7. Limitarea împărțirii moșiilor, prin stabilirea unui *minimum*, care să nu poată fi luat dela proprietari, nici licitat.

8. Reforma bazei de dare în mod drept, cu luarea în considerare a ținutului locuit de Slovaci, foarte puțin roditor.

9. Regularea riuurilor din nordul Ungariei.

10. Regularea potrivită a chestiunii servitorimii.

11. Limitarea exertării industriei libere și sprijinirea din partea statului a industriei mici față de concurența fabricelor. Regularea raportului dintre muncitori și stăpâni; crearea unor legi pentru apărarea intereselor familiare, materiale, morale și igienice ale clasei muncitorilor.

12. Stirpirea *usurii*, îngrijirea din partea statului, ca poporul să poată căpăta împrumuturi ieftine, iar în timp de strimtorare să capete de lucru.

13. Sprijinirea asociațiilor de credit și consum.

ÎNVEȚĂMÎNT.

Școala economică de repetiție din Seliște în an. școl. 1900/1901 a avut 3 clase. În cl. I: 41 eleve, în cl. II: 26 eleve, în cl. III: 16 eleve, în total 83 eleve; băieții dela 12—15 ani în număr de 18 și-au primit instrucțiunea în cursul III al școalei învățăcelilor industriali.

*

Școale românesce pentru învățării de meserii și de comerț. Școala gr. cat. pentru învățării de meserii și comerț din Blaj s'a deschis la 15 Dec. 1898 și în an. prim au provădit instrucțiunea gratuit 8 profesori dela diferitele institute de învăț. de acolo; iar director a fost numit dl profesor Silvestru Nestor. Pentru acel an au fost înființate 2 clase: cursul pregătitor și clasa I, și fură înmatriculați depunând și examenul la finea an. școl. 1898/9 în total 42 elevi. În vara an. 1899 se înființară toate 4 clasele prevăzute în lege și, în locul profesorilor cari propuseră gratuit, au fost numiți de consistor 2 profesori: d-nii Teodor Vandor și Niculae Pop, cari au fost recunoscuți de definitiv și din partea inspectorului școl. reg. din Aiud; iar president al comitetului de supraveghiere a fost numit d-l canonic Dr. Augustin Bunea, care a muncit foarte mult pentru consolidarea și organizarea școalei. În vara an. 1900 s'au pregătit plan nou de învățământ, împărțirea oarelor, libelele de control, cum și celelalte tipărituri necesare. În 1899/1900 și 1900/1901 prelegerile s'au ținut în vechiul edificiu al școalei normale, și elevii au primit gratuit cărțile și recuizitele de învățământ. La începutul an. școl. 1900/1901 s'au înmatriculat 41 elevi, anume în cursul pregătitor 2, în cl. I: 9, în cl. II: 15 și în cl. III: 15. În decursul an. s'au mai înmatriculat 11 elevi, anume: în curs. pregăt. 2, în cl. I: 6, în cl. II: 3; deci în total 52 elevi. Dintre ei au fost: români 47, de alte naționalități 5. După confesiuni: gr. cat. 42, gr. or. 5, de alte confes. 5. După diferitele meserii au fost: pantofari 8, croitori 8, măsari 8, fauri 6, culeg. de litere 5, jococari 3, negustori 3, compactori 2, rotari 2, lăcățari 2, măcelari 1, brutari 1, barbieri 1, hornari 1, în serviciul poștei 1. În decursul an. au desertat 2, au fost deherați calfe 5, au cercetat școala până la finea an. 45. Examenul s'a ținut în 23 Iunie. După terminarea lui s'au distribuit tuturor elevilor ca premii cărți — acomodate priceperii lor și menite a le desvolta gustul de cetire, — în valoare de K 50. Limba de propunere este *limba română*. Inscrierile pentru an. școl. 1901/902 se vor face la 11, 12 și 13 Sept. 1901. (După „*Raportul despre institutete de inv. gr. cat. din Blaj ... pe an. școl. 1900/1901*“.)

*

Școala învățăcelilor industriali din Seliște constă, conform legii, dintr'un curs pregătitor și 3 clase. Limba de propunere e *limba română*. Anul școlar 1900/1901 s'a început în 14 Sept., iar examenele s'au ținut în 23 Iunie. Cu examenele a fost împreună și o expoziție de lucruri, fiecare învățăcel expunând lucruri din meseria sa. Învățăcelii buni au fost premiați cu cărți, spre care scop „*Reuniunea meseriașilor români din Seliște*“ a donat K 10, iar cassa alodială a comunei Seliște K 12. Înmatriculați au fost: în curs. preg. 22, în cl. I: 35, în cl. II: 29, în cl. III: 32, în total 118, dintre cari români 108, de alte naționalități 10; iar după confesiune: 85 gr. or., 23 gr. cat., de alte conf.

10. După profesie: cojocari 31, pantofari 23, ferari 11, curelari 10, măsari 10, zidari 9, rotari 6, comercianți 5, lăcățari 4, pălărieri 3, barbier 1, pelar 1, croitor 1, olar 1, tinicher 1, bărdăș 1. În decursul an. au devenit calfe 14 elevi. (După „*Anuarul școlii capitale române ort. or. din Seliște pe a. școl. 1900/1*“).

*

Un stipendiu de lei 800 pentru montanistică. Cu termenul de 15/28 Sept. a. c. Societatea „Transilvania“ din București publică concurs la un stipendiu de lei 800 la an, destinat pentru tineri cari studiază montanistica la vr'o academie din Ungaria. Cererile sunt a se adresa președintelui societății, București, str. Lucaci Nr. 60. împreună cu *testimoniul de maturitate în original*, cu un *certificat medical*, în care să se constate, că concurentul nu este atins de nici o boală cronică, și în fine *atestat de paupertate* dela primăria comunală respectivă, și legalizat de notarul public. Cererile intrate după termen nu vor fi luate în considerație.

*

Cursuri de vară pentru învățători. Ministrul de agricultură a primit 320 învățători populari pe spesele statului la cursurile, ce se încep la 15 Iulie a. c. pe lângă 16 școli economice din țară. Petenții au fost foarte numeroși, din care o mare parte nu s'au putut primi și au fost prenotați pentru anul viitor.

*

Cariera veterinară. Cu începutul anului școl. 1901/902 în academia veterinară din B.-Pesta se vor primi numai absolvenți de gimnasia și școli reale cu examen de maturitate. Prin art. de lege XVII din 1900 cariera veterinară s'a ridicat la același rang cu celelalte cariere științifice și, cum până în prezent sunt o mulțime de prejudeții față de această carieră, s'au luat dispoziții ca tinerii să fie atrași prin anumite ajutoare.

Cursul instrucțiunii veterinare ține 8 semestre, dar ascultătorii academiei economice din Magyar-Óvár cum și altor institute de învățământ economice, având și testimoni de maturitate, pot să sfinșească cursul instrucțiunii și în 6 semestre. Pentru tinerii ce posedă testimoni de maturitate cu calculul general bun sunt destinate mai multe stipendii de câte K 600 la an, pentru cei pur eminenti, eventual stipendii de câte K 800. Petițiunile pentru stipendii, adresate ministrului de agricultură și instruite cu testimoniul de maturitate și cu atestat de paupertate, să se aștearnă *încât e posibil* până la mijlocul lui Iulie a. c. rectoratului academiei veterinare în Budapesta.

Foile maghiare stăruie cu tot înadinsul ca tinerimea să pășască pe această carieră, după-ce multora li-se înlesnesc studiile și curând după sfinșirea acestora li-se asigură existența atât în oficii de stat cât și în orașe, având totodată ocațiuni nenumărate de a-și mări venitele și prin praxă privată.

Tinerimea noastră și părinții acesteia încă trebuie să nu lase nefolosită această ocaziune. Cei pe care îi privește să ceară și stipendii dela ministru; dar în fine, meargă și cu stipendii din fundațiunile noastre, sau cu ajutor de acasă. Trebuie să ne creăm și noi un personal de veterinari de ai noștri.

Este în interesul ridicării economiei noastre naționale să o facem aceasta.

Trageri la sortii.

Losuri sârbesci cu 2°. d. a. 1881 (à 100 fr.)

(Tragerea 90 din 15 Iulie 1901).

Au eșit la sortii următoarele 18 serii: 166 486 753 1143 1302 1340 1945 2066 2216 2779 3260 3289 3774 4599 5150 5791 5910 6142 între cari cu câștiguri mai mari:

Seria	Nr.	Fr.	Seria	Nr.	Fr.	Seria	Nr.	Fr.
753	3	3500	1945	16	10000	3774	42	90000
753	29	500	1945	28	500	5791	14	275
1143	10	275	1945	36	1000	5910	23	500
1340	27	1000.	Celelalte losuri din cele 18 serii câștigă câte 100 fr. Rambursarea ab 15 Aug. 1901.					

Losurile „Navig. Dunăreană“ d. a. 1857.

(Tragerea 47 din 1 și 2 Iulie 1901).

Au fost trase cu câștiguri mai mari următoarele losuri:

Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K
6744	630	15214	630	21116	630	33810	630	42092	2100
6817	630	16243	630	23118	630	33897	630	44327	630
9914	630	16347	630	26591	2100	34630	630	46795	630
12856	630	16509	630	28054	630	36768	2100	53871	2100
14975	21000	20158	630	28586	630	40773	2100	54639	105000

Alte 2300 losuri au câștigat câte 210 K. Rambursarea (minus 20%) ab 2 Ian. 1902. Tragerea proximă la 1 Iul. 1902.

Losuri „Salm“.

(Tragerea 98 din 15 Iulie 1901).

Câștiguri mai mari:

Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K
6622	210	33419	420	62789	231	92156	210
11798	231	41753	210	65646	210	94533	2100
12520	210	48329	252	68699	4200	95131	210
19193	231	48614	210	71036	210	98580	231
20112	42000	54241	210	71280	210	98934	252
21570	231	55883	252	72404	210	99357	210
23107	231	56084	231	82164	231		
27821	420	60273	252	83134	210		

Alte 1150 losuri au câștigat câte 126 K. Rambursarea (minus 20%) ab 15 Ian. 1902. Tragerea proximă la 15 Ian. 1902.

Calendarul săptămânii.

(21—27 Iulie st. nou).

Țile	Cal. Greg.	Cal. Iulian
Dum.	21 Praxedis	8 S. Muc. Procopiu
Luni	22 Mar. Magd.	9 S. M. Pancratii
Martii	23 Apolinaris	10 SS. 45 Mc. d. Nicop.
Merc.	24 Cristina	11 Mucenița Eufemia
Joi	25 Iacob Ap.	12 Muc. Proclu și Ilariu
Vineri	26 Ana	13 Sob. Ach. Gavriil
Sâmb.	27 Pantaleon	14 Apost. Achila

Tîrgurile (Bâlciorile).

(10—18 Iulie st. v.)

Iulie 10. Gherla^o până în 12-lea. 11. Dicio-Sân-Mărtin.^o Gilău.¹ 12. Armeni. Buziaș. Cohalm.^o Oravița rom. 13. Alba-Iulia.^o Huedin.¹ Paraid.² 14. Boroșineu. 15. Buză.¹ Pancota. Segedin (2 țile înainte țîrg de rimători). 16. Sereda-Murășului (până în 18-lea). Sighetul-Marmației (până în 17-lea). 18. Argiehat (până în 19-lea). Bațon.

^o = în aceeași țî și țîrg de vite, ¹ = 1 țî, înainte țîrg de vite.

² = 2 țile înainte țîrg de vite, etc.

